KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian: Reformacja i jej skutki (klasa 2 liceum)

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **C**

3. (1 pkt) **B**

4. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. P; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (4 pkt) **1–D, 2–C, 3–B, 4–A** — po 1 pkt za parę

6. (4 pkt) **1–D, 2–B, 3–A, 4–C** — po 1 pkt za parę

7. (4 pkt) **1–A, 2–D, 3–C, 4–B** — po 1 pkt za parę

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Luteranizm odrzucił katolicką naukę o usprawiedliwieniu przez wiarę i uczynki na rzecz sola fide (tylko przez wiarę) i sola gratia (z łaski Boga, nie dzięki zasługom). W kwestii autorytetu religijnego luteranizm przyjął sola scriptura — jedynym źródłem wiary jest Biblia, nie zaś tradycja kościelna i papieskie dekrety. Jeśli chodzi o sakramenty, Kościół katolicki uznaje siedem, luteranizm zaś zachował tylko dwa (chrzest i Eucharystię), odrzucając m.in. małżeństwo jako sakrament i sprzedaż odpustów.
Punktacja: 1. Łaska Boża / usprawiedliwienie: katolicyzm — przez wiarę i uczynki; luteranizm — sola fide (tylko przez wiarę) i sola gratia (tylko z łaski) (1 pkt). 2. Pismo Święte: katolicyzm — Biblia i Tradycja jako równorzędne; luteranizm — sola scriptura (tylko Pismo) (1 pkt). 3. Sakramenty: katolicyzm — siedem sakramentów; luteranizm — dwa (chrzest i Eucharystia) lub ewentualnie trzy (1 pkt).

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Marcin Luter głosił naukę o usprawiedliwieniu wyłącznie przez wiarę, nie rozwijając rozbudowanej doktryny o predestynacji, a organizowane przez niego kościoły luterańskie zachowały elementy dawnej struktury hierarchicznej, w tym urząd zwierzchników kościelnych powiązanych z władzą świecką. Jan Kalwin natomiast sformułował surową naukę o podwójnej predestynacji, zgodnie z którą Bóg z góry przeznacza jednych do zbawienia, a innych do potępienia. Organizacja kościołów kalwińskich opierała się na zasadach prezbiteriańsko-kongregacjonalnych, z władzą sprawowaną przez rady starszych (prezbiterów), a nie przez biskupów.
Punktacja: Poprawne wskazanie stanowiska Lutra, np. usprawiedliwienie przez wiarę bez rozbudowanej nauki o predestynacji (1 pkt) + poprawne wskazanie stanowiska Kalwina, np. surowa nauka o podwójnej predestynacji (1 pkt) + poprawne wskazanie różnicy w organizacji Kościoła, np. episkopalna struktura luterańska wobec kongregacjonalno-prezbiteriańskiej struktury kalwińskiej (1 pkt). Łącznie 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **B**

4. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (4 pkt) **1–A, 2–C, 3–B, 4–D** — po 1 pkt za parę

6. (4 pkt) **1–B, 2–A, 3–C, 4–D** — po 1 pkt za parę

7. (4 pkt) **1–C, 2–D, 3–B, 4–A** — po 1 pkt za parę

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Pokój augsburski zawarto w 1555 roku między katolickim cesarzem Karolem V a książętami Rzeszy Niemieckiej, kończąc trwający od lat konflikt religijny między katolicyzmem a luteranizmem. Wprowadzona wówczas zasada „cuius regio, eius religio", czyli „czyja władza, tego religia", oznaczała, że to władca danego terytorium decydował o wyznaniu obowiązującym jego poddanych, którzy w razie niezgody mogli jedynie wyemigrować. Postanowienia pokoju utrwaliły trwały podział religijny Rzeszy na państwa katolickie i luterańskie, natomiast nie objęły kalwinizmu, co stało się źródłem kolejnych napięć wyznaniowych w kolejnym stuleciu.
Punktacja: Poprawne podanie daty i stron pokoju augsburskiego, np. porozumienie w Rzeszy Niemieckiej między katolikami a luteranami (1 pkt) + poprawne wyjaśnienie treści zasady „cuius regio, eius religio" (1 pkt) + poprawne wskazanie skutku dla Rzeszy, np. utrwalenie religijnego rozbicia i brak tolerancji dla kalwinizmu (1 pkt). Łącznie 3 pkt.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Luter: sola scriptura/fide, 2 sakramenty. Kalwin: predestynacja, etyka pracy. Anglikan.: polityczne, król, liturgia katolicka.
Punktacja: 3x1.

Skala ocen (orientacyjna, 25 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	23–25 pkt
dobry (4)	19–22 pkt
dostateczny (3)	13–18 pkt
dopuszczający (2)	8–12 pkt
niedostateczny (1)	0–7 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/reformacja**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.